

ناموس

تاوانی
بیہ
سزا

KJAR

رپۆرتیکی شیکاری و توژینهوه
له سهەر کوشتن له ژیر ناوی ناموسهوه
له روژههلاتی کوردستان

کۆمیتەی لیکۆلینهوهی کۆمهڵگای ژنانی ئازادی روژههلاتی کوردستان - کژار

هەر وهک ده زانین له سیستمی پزژیمی داگیرکهری ئیران دا
پراگه یاندنیکی ئازاد نیه و له بهر ئه وهش هیچ کات ئاماریکی
دروست له ئیران بۆ هەر مزاریک له بهر ده ستدا نیه. ههروهها
بۆ مزاری کوشتنی ژنانیش له ژیر ناوی ناموسدا تا رادهیهکی
زۆر داب و نه ریته کانی کۆمه لگا و عه شیرته کان ده بیته هۆی
ئه وهی هیچ ئاماریکی راسته قینه له سه ر ئه م دیارده درندانیه
نه بیته، چونکه زۆربه ی کاته کان بنه ماله کان وهک خو کوشتن به
ناوی ده که ن یاخود بۆ رای گشتی بلاو ناکریت.

له و چوارچۆیه یه شدا کۆمه لگای ژنانی ئازادی کوردستان - کژار،
که مپینیکی به دروشمی « له دژی کاولکاری ژینگه و کوشتنی ژنان،
تیکۆشین» پراگه یاند و ههروهها ئاماژه یان به تیکدانی سروشت
و ژن له لایه ن عه قلیه تی پیاوسالار و په گه زگه راوه به شیوازیکی
سیستماتیک کرد که ژن و ژینگه دووانه یه کی له یه ک دانه پراون و
به و هۆیه وه ده سه لات هه ولی له ناو بردنیان ده دات.

هه ر به و هۆکارانه ئیمه وهک کۆمیته ی لیکۆلینه وهی کژار هه ولمان
دا له به رده وامی برۆشوری پێشوو به ناوی «کاتیک قه یرانه کانی
ژینگه زه نگی کاره ساتیان لیدا» له م برۆشوره دا ئاماریک له
کوشتنی ژنان له ژیر ناوی ناموس و بیانوو هه کانی تر، بخرینه روو و
ههروهها رووی ره شی عه قلیه تی پیاوسالاری و یه کگرتوو بیان له گه ل
یاسا نیشان بده یین. هه ر چه ند به هۆی نه بوونی ده رفه ت بۆ
لیکۆلین و پشکینیی مه یدانی په نگه ئاماری راسته قینه زۆر له و
ئاماره زیاتر بیت.

له گۆشه و كه نارەكانى گۆرستان، چاومان به گۆرى زۆر گەورە دەكەوێت. زۆر بەى گۆرەكان به گۆل و هەلبەستى جوان و بەردى كىلى جوان و گران رازىندراونەتەو. چەپكە گۆل و كەسانىك كە دواى سالان تىپەرىن لە لە دەستدانى نازىزانىان، هەشتاش لە سەر ئەم گۆرانە تىشكگرن و بەدىار خەم و نازارەكانىانەو هە نوقم بوون.

هەر لە گۆشه يەكى گۆرستانەكەو هە دوو گۆر بەدیده كرىت، كە هىچ ناونىشان و گۆلىكىان لەسەر نىيە و درك و دالى خاكە كە شوينى ناونىشانەكانى گرتوو تەو، ئەو هەى بەدیده كرىت تەنيا دوو بەردى نەتاشراو، بۆ ئەو هەى بزانىت كە ئەو خاكە و هەمان شوين كە سىكى لەئامىز گرتوو. سالانىكە كە كەس سەردانى ئەم گۆرانە ناكات و مۆركى بىناونىشان بوون و بىكەسىان بەسەردا سەپىندراو، كە دەكرىت تاكە هۆكارىش بۆ بىناز بوونىان زەننەتى پىاوسالارى بىت.

بۆيە چىرۆكە بىناونىشانەكان لىرەو هە دەست پىدەكات...

١٥ سال بەرلەئىستا و لە يەكىك لە گوندەكانى كرماشان دوو خوشك، دوو ژن و دوو مروف بوونە قوربانى زەننەتى بالادەستى كۆمەلگا، خوشكە گەورەكە كە قوربانى دەستدرىژى بوو بە دەستى باوك و براى بە دىندانەترىن شىو كوزرا، چونكە لە كۆمەلگای داپلۆسىنەرو بەناوى ئايىن و پاراستنى شەرف قوربانى تاوانبارە، نەك ئەو پىاو هەى كە ئەنجامدەرى تاوانەكەيە. كۆمەلگايەكە كە بەدواى هۆكاردا دەگەرىت نەك ئەو هەى سزای تاوانبار بدات.

هەردوا بەدواى ئەو ش خوشكە بچوكەكە، بەئاگرى بىئامان رۆحىان لەجەستەى دابىران و سووتىندرا، ئەو ش تەنيا لەبەر ئاشكرا نەبوونى تاوانەكەيان، لەبەرامبەر ئەم دىندانەتییەش تاوانباران نىشانى قارەمانىەتيان پىدرا، چونكە لە پروانگەى كۆمەلگای ئىسلامىەو كە سىك بەناوى پاراستنى ناموس ژنىك بكوزىت، قارەمانە. دەتوانىن بلىين ئەم دوو خوشكە مشتىكن لەخەرمانىك، كە سالانىكە دەكوزرىن و لەبىر دەكرىن، بەلام بەخۆشحالىيەو بەهوى كرانەو هەى كۆمەلگا و لە چەند سالى رابردوودا بە هوى چالاكى زۆر و هۆشيارى ژنان و هەبوونى تۆرە كۆمەلایەتیهكان ئىتر ئەم كوشتنانه هىماى غىرەت نىن و تا ئاستىك كۆمەلگا ئىدانەى ئەم كردهو هۆفانە دەكەن.

عەبدوللا ئۆجەلان - سۆسیئولوژیای ئازادی

((ھەلسەنگاندنی ژن وەک رەگەزێکی جیاواز لە رووی بایئۆژیهو، لە سەررووی ئەو ھۆکارانەو دەیت کە دەیتە ھۆی بە ھەلە بینینی راستینەکانی کۆمەلگا. جیاوازی رەگەز بە تەنیاو سەر بەخۆ ناییتە ھۆکاری ھیچ کیشە یەکی کۆمەلگا. ھەر وەک چۆن دوایزمی ھیچ گەردیلە یەکی ناو ھەبوونەکانی گەردوون وەک کیشە تاوتووی ناکریت، دوایزە کە ی ھەبوونی مرۆفیش وەک کیشە ناییزیت. ھەردوولایەنی دوایزە نەباش، نەخراین: تەنیا لە یەک جیاوازی، ناچارن جیاواز بن. ئەگەر دوایزەکان وەک یەکتریان لێ بیت، ھەبوون فەراھەم ناییت. لەو چوارچێوە یە دا لیکۆلینەو و تاوتوینکردنی ژن وەک چەربوونەو پە یوئەندیە کۆمەلایەتیەکان، تەنیا واتادار نییە، بەلکو لە ھەمانکاتدا سەبارەت بە شیکار کردن و تێپەرکردنی گریکوپەرەکانی کۆمەلگاش بایەخێکی مەزنی ھەیە. لەبەر ئەو ی پوانگە ی تێپەرکردنی گریکوپەرەکانی کۆمەلگاش بایەخێکی مەزنی ھەیە و پیاوسالاری جۆریک لە لێخۆش بوونی بە دەست ھێناو، شکاندنی ئەو نادیدەگرتە ی سەبارەت بە ژن لە ئارا دایە، بە واتایەک لە واتاکان شکاندنی ئەتۆمە. بۆ شکاندنی ئەم نادیدەگرتە ش پێویستی بە پیشاندانی ھەولێکی گەورە ی رۆشنییری و پووخاندنی پیاویتی بالادەست ھەیە. ئەو پە یوئەندیە زایەندیە ی پیاو لەگەل ژن دە ییەستیت بە نەفەسی بە دەست ھێنانی سەرکەوتن ئەنجامی دەدات. لەو لایەنەو چەندین گووتە ی داھێناو، چەندین چیرۆک و وشە ی وەک «خرایم کرد»، «ئیشیم تەواو کرد»، جاشولکە لە سکی و قامچی لە سەر پشتی کەم مەکە»، کوپێکی کچانە»، «زوو سەری گریدە» باس دەکریت. زۆر ئاشکرایە کە پە یوئەندی زایەندی و دەسەلات چۆن و تا چ پادە یەک لە ناو کۆمەلگا بە کاریگەرە. راستییەکی سۆسیئۆلۆژیە کە لە رۆژی ئەمپروۆشمان دا «مافی کوشتن» یشی لەناودا، ھەر پیاویک خاوەن مافیکی بێ سنوورە لە سەر ژن. لە چوارچێوە ی ئەم پوانگە کۆمەلایەتیە دا خیزان وەک دەولتە بەجوو کە ی پیاو ئاوا کراو و لەرپێگای خیزانەو کارکردنی بێ سنوور و بێ بەرامبەری ژن دەخاتە ژیر گەرەنتیەو. ھەرەھا ژن مندال بەخێو دەکات و پێویستیەکانی ژمارە ی دانیشتوووان فەراھەم دەکات. بەلام باجە کە ی ئەم شێوازە، شێوازی ھەبوونێکی ناکووتایی ژنە کە لە ژیر ئازار، ھەژاری، ئالوودە و دۆراوی دۆخی شەریکی بەردەوامی توند و ئاست نزمی ئاشکراو راگە یەندراودا دەنایینیت.))

ژنکوژی له هه موو هه ریمیک له ناو هه ر نه ته وه یه ک دا به هۆی زāl بوونی عه قلیه تی پیاوسالاریه وه به شیوازی زۆر درندانه ئه نجام ده دریت. به تایبه تی له سیستان و به لوچستان، ئه هواز، سنه، کرماشان، ئیلام، لۆرستان، ئورمیه که کولتووری عه شیرى و داب و نه ریتی کۆن زāl، زیاتر له هه ریمه کانی دی به دی ده کریت. بۆ نمونه به پیی ئاماری پاگه یه ندراو له لایان ئه نجومه نی ژنانی ره یحانی ئه هواز له سالانی ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ له ئه هواز ۶۰ ژن له ژیر ناوی ناموسه وه کوژراون که زۆربه یان ته مه نیان له ۱۱ بۆ ۱۵ سāl بووه. به لām ئیمه هه ولیمان داوه که ئه مجاره ئاماریک له ژنکوژی له رۆژه لاتى کوردستان بخره یه روو. هه لبه ت که ئیمه ئامانجی سه ره کیمان باس کردن له کوشتنی ژنان به ناوی ناموسه وه یه. به لām له بیر نه که یه ن که ئه وه ته نیا یه ک له هۆکاره کانه که ژنان ده کوژرین. له سیسته می ره گه زپه ره ستی پیاوان دا که هه یج مافیک بۆ ژنان په و نا یینن، ژن له هه ر کاتیک دا و به هه ر هۆکاریک ده کوژریت. چ له و کاتانه که حازر نییه هاوسه رگرییه ک پیک بینیت، داوای جیا بونه وه ده کات، ئه یه وه ویت کار بکات و ... له راستی دا ده توانین بلین هه ر کاتیک که داخوازی ژن به دلای پیاوانی ده ور به ری نه بیت.

هه ر چه ند که ئاماری فه رمی له لایه ن ده وله ته وه راناگه یه ندریت به لām به ده سخۆشی له ریکخواه کانی مافی مروّف و مافی ژنان توانیمان هه ندیک له ئاماره کانی ژن کوشتن له رۆژه لاتى کوردستان به ده ست بخره یه ن.

له ماوه ی سالی ۲۰۱۹ دا، ۱۳۳ ژن له رۆژه لاتى کوردستان کوّتاییان به ژيانی خۆیان هیناوه و لانیکه م ۳۳ ژن به ده ست که سانی نزیکى بنه ماله یان کوژراون که ۵ حاله تیان له ژیر ناوی ناموسه وه بووه. به پیی راپۆرته کانی توّره کانی مافی مروّف له سالی ۲۰۲۰، لانیکه م ۹۴ ژنی خه لکی رۆژه لاتى کوردستان دواى هه ولّی خو کوشتن گیانیان له ده ست داوه که ته مه نی ۳۲ که س له م که سانه ژیر ۱۸ سāl بووه، هه روه ها لانیکه م ۱۸ ژن به ده ست ئه ندامانی بنه ماله کانیان وه ک (باوک، برا، هاوژین) به بیانوی جوّراو جوّر وه ک پاراستنی ناموس و کیشه ی بنه ماله یی قه تلّ کراون.

له سالی ۲۰۲۱، دا لانیکه م ۹۴ ژن کوّتاییان به ژيانی خۆیان هیناوه که ۱۵ یان ته مه نیان ژیر ۱۸ سāl بووه. هه روه ها ۴۱ ژن به هۆکارگه لی وه ک کیشه ی مالی، کیشه ی بنه ماله یی، پاساوی ناموس و ره تکردنه وه ی داوای هاوسه رگریی کوژراون. زۆربه ی کوشتنه کان به هۆی کیشه ی خیزانی توّمار کراون و ۱۷ ژن به ده ست هاوژینیان و ۳ ژنیش به ده ست هاوژینی پیشوویان کوژراون.

لیستی ناوه‌کانی قوربانی ژن کوژی له سالی ۲۰۲۰

- کهوسەر گولسوغانلوو خه‌لکی پیرانشار: که له ته‌مه‌نی ۱۵ سالی له لایهن هاوژینه‌که‌یه‌وه ئاگر له جه‌سته‌ی به‌ردرا و گیانی له ده‌ست دا.
- په‌روانه پالانی خه‌لکی سه‌رپی‌ل زه‌هاو: ۳۰ مارس په‌روانه‌ی ۲۰ ساله به ده‌ست براکه‌ی به ناوی خه‌لیل خنکیندرا.
- س . م خه‌لکی ئیلام: ژینکی ته‌مه‌ن ۱۹ سال خه‌لکی ده‌ره‌شاری سه‌ر به پارێزگای ئیلام که ناوی نه‌گوتراوه له لایهن براکانیه‌وه به ده‌ست‌ریژی گولله له کوژراوه.
- سومه‌یه فه‌تحی خه‌لکی کرماشان: ۱۸ی ژوئهن سومه‌یه‌ی ۱۸ ساله له لایهن براکانیه‌وه ناچار به حه‌ب خواردن کراوه و به‌و هۆیه‌شه‌وه گیانی له ده‌ست داوه.
- فاته‌مه‌ مورادی خه‌لکی روانسه‌ر: ۱۷ ژوییه‌ ته‌رمی فاته‌مه‌ی ۱۵ ساله خه‌لکی کلاوکه‌ی سه‌ر به روانسه‌ر له جاده‌ی روانسه‌ر دۆزرایه‌وه.
- ۱۹ی ژوییه‌ ژینکی خه‌لکی مه‌باد له شاری تاران له لایهن هاوژینه‌که‌وه دوا‌ی لیدانینکی زۆر گیانی له ده‌ست دا.
- سه‌رگول حه‌بیبی خه‌لکی سه‌نه: ۲۹ی نوامبر، سه‌رگول به ناوی پاراستنی ناموس به ده‌ست براکانی سه‌ر به‌ردرا.
- وه‌فا عه‌بدو‌للازاده خه‌لکی سه‌رده‌شت: ۷ دێسامبر، وه‌فای ۴۳ سالی به ده‌ست برا و برازاکه‌ی به چه‌ک کوژرا.
- ۷ی دێسامبر کچیک‌ی ته‌مه‌ن ۲۲ سال خه‌لکی دێهلۆران سه‌ر به پارێزگای ئیلام به ده‌ست براکه‌ی خنکیندرا.
- مه‌ریه‌م جه‌عه‌فری خه‌لکی دالاهۆ: ۱۳ی دێسامبر، مه‌ریه‌م له لایهن هاوژینه‌که‌یه‌وه به مشت و پی له‌قه کوژرا.
- ئازاده‌ مروه‌تی خه‌لکی دێولان: ۱۴ی دێسامبر، ئازاده‌ی ۲۱ ساله به ده‌ست هاوژینه‌که‌ی به چه‌قۆ کوژرا.

لیستی ناوه کانی قوربانی ژن کوژی له سالی ۲۰۲۱

- سوڤیا دېهقان خه لکی سه رده شت : ته مه ن ۲۵ سال، له ۱۴ ژانویه به ده ستوری باوکی به ده ست برا و ئاموزاکه ی ده کوژریت.
- له یلا زهنگه نه خه لکی ئیلام : ۳۱ ژانویه، پیاویک به ناوی عه لی حه یده ریان به هو ی مایه پووچ بوونی له بورس هاوژینه که ی و دوو مندالاکه ی ده کوژریت و دواتر له بانک کو تایی به ژیان ی خو یشی دینیت.
- شیوا زه فهری و په ریوه ش نه زهری خه لکی کرماشان: ۲ فېوریه، پیاویک به ناوی ئه شان کازمی له به رده م بینای دادی کرماشان هاوژینه که ی و برای هاوژینه که ی و پاریزه ری هاوژینه که ی به چه ک کوشتوو.
- عه شرت نیکخویی خه لکی ئورمیه: ۳ فېوریه، عه شرتی ۳۲ ساله له ژیر ناوی ناموس له لایه ن باوک و براکه یه وه کوژرا و دواتر تهرمه که یان سووتاند.
- عه زیزه حه قی خه لکی ئورمیه: ۲۴ فېوریه، عه زیزه ی ۳۲ ساله له لایه ن هاوژینه که یه وه به له چه که که ی خنکیندرا.
- سه بری یه زدانپه ناه خه لکی مه ریوان: ۱۰ ی مه ی، سه بری ته مه ن ۲۷ سال که داوای جیابوونه وه له هاوژینه که ی ده کات له لایه ن هاوژینه که یه وه وه بهر ئو ئو مپیل درا. هه ر چه ند دوا ی ئه و پرووداوه سه بری سه ر، ده ست و لاقی شکاوه به لام خو شبه ختانه گیانی له ده ست نه داوه.
- نه سرین پاله وان ی خه لکی قه سری شیرین: ۱۰ ی مه ی، نه سرینی ۲۵ ساله به ده ست براکه ی به بیانووی ناموس کوژراوه.
- حومه یرا بازگیر خوره م ئابادی خه لکی ئیلام: ۷ ژوئهن، حومه یرای خه لکی ده ره شاری سه ر به ئیلام له لایه ن هاوژینه که یه وه به چه ک کوژرا.
- جه یران یه عقوب پور خه لکی پیرانشار: ۳ ژوئهن، جه یران که له گه ل هاوسه ره که ی له سه فهر بوو له لایه ن هاوسه ره که یه وه دوا ی لیدانیک ی زور ده سوتیتزیت.
- گولاله شیخی خه لکی سه قز: ۸ ژوئهن، گولاله ی ۲۵ ساله له لایه ن ده ستگیرانه که یه وه دوا ی ئه وه ی به هو ی لیدانه وه بیه هوش ببوو ده سوتیتزیت.
- شه کیبا به ختیار خه لکی کرماشان: ۴ جولای، شه کیبا ی ۱۶ ساله به هو ی ئه وه ی درینگ گه رابووو بو ماله وه به ده ست باوکی به چه قو ده کوژریت.

• فریشته عزیز خه لکی سه حنه: ۹ ی جولای پیاویکی خه لکی سه حنه له سه میرات خوشک و براکه ی ده کوژیت.

• به بیان و سه هر مورادی خه لکی سه: ۲۵ ی جولای له لایه ن هاوژینه که ی به یانه وه به چه ک کوژان.

• هوما حاجی پور خه لکی سه رده شت: ۲۶ ی جولای له لایه ن هاوژینه که یه وه به چه ک کوژا.

• سوعدا ئیسه ندار خه لکی سه رده شت: ۲۶ ی جولای، سوعدا که هاوړپئی هوما حاجی پور بووه و له کاتی ته قه کردنی هاوژینه که ی هوما فیشه کی به رده که ویت و دوا ی چند روژیک گیانی له ده ست دا.

• مونیره قادری خه لکی مه ریوان: ۶ ی ناگوست له لایه ن هاوژینه که یه وه به زه ربه ی که ره سته یه کی سه خت ده کوژیت و تهرمه که ی ده خاته ناو بیری ئاو له گوندی چوړ که دوا ی هه فته یه ک ده دوزریته وه.

• شیلان مه ندومی خه لکی سه: ۶ ی ناگوست ره زا ئه حمه دیان هاوژینی شیلان له باخیک شیلان و دایک و باوک و برای شیلان و خاوه ن باخه که ده کوژیت و دواتر کوٹایی به ژیانی خوٹ دینیت.

• سارا پیرزادی خه لکی کرماشان: ۸ ی ناگوست، سارا ی خه لکی هه رسین له لایه ن ئاموزاکه یه وه ده کوژیت. به پیی سه رچاوه کان ئاموزاکه ی به ناوی ئارمان پیرزادی سارا ی خوٹ ویستووه و به هو ی ئه وه ی سارا له گه ل که سیکی تر هاوسه رگیری کردووه به ۵ فیشه ک سارا ی کوشتووه و دواتر کوٹایی به ژیانی خو ی هیناوه. (زور سه رنج پاکیشه که له لافیته ی (اعلامیه) مردنیان دا وینه ی سارا له کاتیک دا که کوژراوه دانه نراوه به لام وینه ی بکوژ زور ئاسایی دانراوه.)

• سه بری نه غلبه ندی خه لکی سه قز: ۲۱ ی ناگوست، سه بری ته مه ن ۲۹ سال له لایه ن هاوژینه که یه وه کوژراوه. به پیی سه رچاوه کان بکوژ دوا ی کوشتنی سه بری هه ولی داوه له ریگه ی سووتاندنی ماله که وه چوٹیتی کوشتنه که بشاریته وه. سه بری به هو ی کیشه ی خیزانیه وه بو ماوه یه ک له مالی دایک و باوکی بووه و دووو روژ پیش کوشتنی گه پراوه ته وه بو مالی هاوژینی له تیکاب که له لایه ن هاوژینه که یه وه ده کوژیت.

• سه بری خه لعه تبه ری خه لکی تکاب: ۲۲ ی ناگوست سه بری ۲۹ ساله له لایه ن هاوژینه که یه وه ده سوٹینیت.

• مهرزیه حاسلی خه لکی پروانسه ر: ۲۴ سیپتامبر، مهرزیه ی ۳۷ ساله کوژراوه و تهرمه که شی ئاگر دراوه. بکوژه که ی نادیاره.

• فائیزه مه‌لکی خه‌لکی سنه: فائیزه‌ی ۲۲ ساله دوا‌ی ئه‌وه‌ی باوکی بو ماوه‌ی ۲ رۆژ له ده‌ستشویی دا‌زیندانی کردووه، ئاگر له جه‌سته‌ی به‌رده‌دات و دوا‌ی ۱۰ رۆژ مانه‌وه له نه‌خۆشخانه گیانی له ده‌ست ده‌دات. شایه‌نی باسه که باوکی فائیزه له ئه‌نجام دا نه‌گیرا وهیچ سزایه‌کی به‌رنه‌که‌وت.

• له‌یلا شه‌کیبا خه‌لکی سنه: ۱۵ ی ئۆکتۆبر، له‌یلا‌ی ۳۹ سا‌له به ده‌ست هاوژینه‌که‌ی به چه‌قۆ کوژرا.

• گو‌لا‌له ده‌هار خه‌لکی پیرانشار: ۲۵ ی ئۆکتۆبر گو‌لا‌له له کاتیک دا له‌گه‌ل هاوسه‌ره‌که‌ی له ماشین دا‌بوون له لایه‌ن هاوسه‌ره‌که‌یوه فری‌ ده‌دریته ده‌ره‌وه و به‌و هۆیه‌وه گیان له ده‌ست ده‌دات.

• ۳۰ ی ئۆکتۆبر ژنیک‌ی خه‌لکی گوندی قوریشکاک سه‌ر به شاری ما‌کو له لایه‌ن هاوژینه‌که‌یوه دوا‌ی ئه‌وه‌ی زانی کوژپه‌که‌یان کچه به ده‌ست و پی‌ به‌ستراوی سو‌تینرا.

• ئاسیه ئه‌که‌بری خه‌لکی سونقور: ۱ ی نوامبر، ئاسیه به زه‌ربه‌ی دار به ده‌ست هاوژینه‌که‌ی کوژرا.

• ئاره‌زوو ئولفه‌تی خه‌لکی کرماشان: ۳ ی نوامبر، ئاره‌زووی ۳۵ سا‌له به ده‌ستی پیاویک که ئاماده نه‌بووه هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل بکات ده‌کوژریت. به‌گوته‌ی شایه‌ت‌حاله‌کان بکوژ له ئۆتۆمبیلی ئاره‌زووی داوه و به‌و هۆیه‌وه ئاره‌زوو گیانی له ده‌ست داوه و خوشکیشی چۆته کو‌ماوه به‌لام بکوژ به‌وه‌ش رازی نه‌بووه و ته‌رمی ئاره‌زووی له ئۆتۆمبیله‌که‌ دا‌گرتووه و ۳ فیشه‌کی لی داوه.

• سوره‌یا یاری خه‌لکی کرماشان: ۲۲ ی نوامبر، سوره‌یای ۴۴ سا‌له له‌لایه‌ن هاوژینه‌که‌یوه به چه‌ک ده‌کوژریت.

• نیگار ئه‌حمه‌دی خه‌لکی کرماشان: ۵ ی نوامبر، نگاری ته‌مه‌ن ۲۷ سا‌ل له لایه‌ن کو‌رپکه‌وه به هۆی ئه‌وه‌ی وه‌لامی نه‌رینی به داوا‌کاریه‌که‌ی داوه‌ته‌وه ده‌رفیندریت و دوا‌ی ئه‌وه‌ی ده‌ستدریژی ده‌کاته سه‌ر، خنکاندویه‌تی و ئینجا ئاگری له جه‌سته‌ی به‌رداوه. شایه‌نی باسه که باوکی نیگارئیزی به‌رپۆه‌چوونی رپۆره‌سمی سه‌ره‌خۆشی بو نگار نه‌داوه و هه‌ره‌شه‌ی له ئه‌ندامانی بنه‌ماله‌ کردووه که ده‌بیت بلین نگار جه‌لته‌ لپی داوه چونکه بو جیگه و پیگه‌ی من باش نیه.

• سه‌حه‌ر مواد‌ی خه‌لکی سنه: ۳ ی ديسامبر، سه‌حه‌ری ۳۳ سا‌له له لایه‌ن براکانیه‌وه به چه‌قۆ کوژرا.

لیستی ناوه‌کانی قوربانی ژن کوژی له سالی ۲۰۲۲

• ۲۷ی ژانویه سێ ژنه ئەندامی یه‌ک بنه‌ماله له کرماشان به ده‌ست زاوای پیشوویانه‌وه ده‌کوژرین که ۵ سال پیشتر جیا‌بونه‌وه و مندالیکیان بووه که ئەویش لای دایکی بووه. شایانی باسه که هەر سێ دایک و پوور و دایه‌گه‌وره‌ی مندالاکه له پیش چاوی ئەو به ده‌ست باوکی کوژراون. بکوژ دانی به‌وه داناوه که به هۆی رق و کینه ئەو که‌سانه‌ی کوشتووه.

• تاهیره شه‌ریفی خه‌لکی ئیلام: ۱۸ی فێوریه، تاهیره‌ی خه‌لکی گوندی زه‌رده‌لانی سه‌ر به‌شاری هه‌لیلانی پارێزگای ئیلام له لایه‌ن خه‌زورییه‌وه به هۆی کێشه‌ی خێزانی کووژرا و دواتر کۆتایی به ژبانی خۆشی هێناوه.

• فه‌وزیه ئەمینی خه‌لکی سه‌قز: ۷ی مارس، فه‌وزیه‌ی ۳۷ ساله له لایه‌ن هاوژینه‌که‌یه‌وه کوژرا. هەر چه‌نده که هاوژینه‌که‌ی وتوویه‌تی که فه‌وزیه خۆی کوشتووه به‌لام ئاسه‌واری ئەشکه‌نجه و لێدان به جه‌سته‌ی فه‌وزیه‌وه دیار بوو و به‌شیکێ زۆر له قژی‌شی برد‌رابوو.

• له‌یلا ئیسلامی خه‌لکی سه‌قز: ۱۳ی ئاو‌ریل، له‌یلای ته‌مه‌ن ۲۷ ساله به شیوازیکی گومان‌او‌ی گیانی له ده‌ست داوه. هەر چه‌ند هاوژینه‌که‌ی له‌یلا ده‌لێت که له‌یلا خۆی کوشتووه به‌لام دایک و باوکی له‌یلا ده‌لێن که که‌چه‌که‌یان کوژراوه.

• زارا عه‌زیزی قومشه‌ خه‌لکی شاری کرماشان: ۱۶ی مه‌ی، زارا له لایه‌ن برا‌که‌یه‌وه به شیوه‌یه‌کی هۆفانه‌ ئاگر له جه‌سته‌ی به‌رده‌دری‌ت و گیانی له ده‌ست ده‌دات.

زۆر بەی کاتەکان ژن کوشتن وەک «کێشەیی خێزانی» بە ناو دەکرێت. بەلام دەبێت بزانی کێشەیی خێزانی پاساوێکە کە دەوڵەت بۆ پیاوانی داناوو بۆ پاراستنیان، چونکە سزای کوشتن بە بیانووی نامووسەو زۆر کەمترە و تەنانەت لە هەندیک حالت دا یاسا هیچ سزایەکی بۆ پیاوان داناییت. بە پێی مادە ٦٣٠ی یاسا هەر کاتێک مێرد هاوسەرە کە لە گەڵ پیاوێکی تر بینییت دەتوانیت هەر لەو کاتە هەردووکیان بکوژیت. ئەو پشتیوانیەکی تەواوی یاسا لە پیاوانە کە دەستیان بۆ کوشتن کراوە دەهێلێت. هەرەها بۆ سزا دانی بکوژیش دەبێت سەرپەرستی ژن داوای سزادانی بکوژ بکات ئینجا دادگا بپریار لە سەر سزا دانی دەدات. ئەمە لە کاتێک دایە کە کوشتنی ژنان لە ژێر ناوی نامووسەو بە دەست سەرپەرشتەکانیان ئەنجام دەدرێت یا ئەوێ سەرپەرشتەکانیان بۆ خراب نەبوونی جیگە و پینگەیان لە کۆمەڵگا دا هیچ دەنگێکیان لێو نایە تەنانەت رێپەرەسمی سەرەخۆشیشیان بە رێک و پێکی بۆ ئەنجام نادن. دووهم سەرچاوەی خۆی لە «مولکایەتی پیاو بە سەر ژن دا» دەبینیت. لەبەر ئەوەی بە پێی عەقڵیەتی رەگەزگەرا و دەسەڵتداری پیاو، ژن کە هاوسەرگیری لە گەڵ پیاوێک دا کرد بە تەواوەتی عایدی پیاو و ناکرێت تا پیاو ئیزنی نەدات تەنانەت مائی پیاو بە جی بهیلت.

بەهۆی زالبوونی پروانگە کۆنەپەرەستە باوەکان سەبارەت بە ژنان، هەمیشە ژنان وەک تاوانباری سەرەکی لە حالەتەکانی بەرکەوتن لە گەڵ رەگەزی بەرامبەر، گەندەلی یان هەر پیشیلکارییەکی دیکە دا سەیر دەکرین. ئەمەش لەو حالەتەکانی کە ژنیک بە پەيوەندی خۆشەویستی لە گەڵ رەگەزی بەرامبەردا تۆمەتبار دەکرێت، فشار دەخاتە سەر ئەندامانی خێلەکی و کەسانی دیکەیی خێزان و کەسوکاری ژنانی تۆمەتبار، تەنانەت لە هەندیک حالەتدا بە پێچەوانەیی ئیرادەیی ئەندامانی خێزانە کەووە بۆ ئەوەی لە گالته کردن لە کەسانی دیکە رزگاریان بێت، ئەوان بپریار دەدن کە ژنە کە لە لایەن یەکیک لە ئەندامانی خێزانە کەووە (باوک، برا، هاوسەر و تەنانەت ئاموزاگانی) سزا بدرێت.

بەلام ئەگەر باوک بکوژ بێت هەرگیز لە سێدارە نادرێت و تەنها سزای زیندانی بە سەردا دەسەپێت. لە چەند حالەتێکدا کە بکوژە کە بەبێ رەزامەندی پیشووەختە ژنیک بکوژیت، بە ئیوێندگیری گەورەکان و شێخەکانی عەشیرەت و خێلەکی و بە پێداگری ئەوان، خێزانە کە ناچار دەبێت دەستبەرداری مافی تۆڵەسەندنەو لە بەرامبەر وەرگرتنی پارە بێت و لەم حالەتەدا ئەندامانی هۆزە کە کۆدەبنەو بۆ ئەوەی بە یارمەتی یەکتەری ئەو پارە کۆبکەنەو. ناشتی خێلەکی نەریتیکە کە پیاوان دەستیان بە سەردا گرتوو و لە بابەتە گرنگەکان و بابەتە چارەنووسسازەکاندا پەنای بۆ دەبن. رێگە بە ژنان نادرێت بەشداری ئەم ناشتیە بکەن، چونکە پێیان وایە نابێت ژنان خاوەن را و بۆچوون بن. ژنان بە بەشیک لە کۆمەڵگا ناژمێردرین و بۆچوون و ئایدیاکانیان گرنگ نین.

ناموسای گهس نیه

هەر که ژنیک ده کوژریت، شیکاری و پرسیاره کان دهر باره ی «ئهم ژنه چی کردوو؟»، «چی وای لیکردوو بیکوژیت؟». ته نانهت زور جار ده بیسین که ده لاین «هەر له خوړا نیه و به دلنیا به وه شتیک بووه که کابرا ژنه که ی، کچه که ی یا خود خوشکی کوشتوو». که سانی ناو کومه لگا که مان به زهینیه تیکی پیاوسالار و کونه پهره سته وه له سهر ئهم قه تلانه بریار ده دن. دادوهرانی دادگاش به هه مان عه قلیه ته وه بریار له سهر ئهم پرسانه پرسانه ده دن. ئایا دروسته پیاویک که خووی هه مان عه قلیه تی له لا دروسته وه ک دادوهر له سهر ئهم پرسانه راوه سته بکات؟ ئه وه ی لیره دا ده بیت بزاین ئه وه یه که کوشتنی ژنان به ههر هوکاریک بیت، هه له یه. چونکه که س مافی ئه وه ی نیه که بریار له سهر مان و نه مانی که سیکی تر بدات جا ئهم که سه ههر په یوه ندیه کی له گه لی بیت. به لام عه قلیه تی پیاوسالار که خووی خاوه نی ژن ده بینیت ئه و ئیزنه به پیاو ده دات که زور به هاسانی بریاری ئه وه بدات که ده بیت ئه و ژنه له ژیان دا نه مینیت و به ریگای زور هو قانه وه ژنان قه تل ده که ن.

مهلا و دهسه لاتدارانی ئاینینی کۆماری ئیسلامی بهردهوامن له پێشهنگایهتی کردن بو کولتوری دژه ژنی که دهیانیهوئ ههر روژ زیاتر به جیی بکهن و له دهسه لاتمی میدیایی له بهردهستیان، بو بهره و پێشبردنی کولتوری دژه ژنی که لک وهرده گرن. کوشتنی ژن به هوکاري ناموس و ناکوکی بنه ماله یی و ئه وهی که شیوازی ژیا نیان به دلای پیاوانی ناو بنه ماله نییه که خو یان به خاوهن ژن ده زانن، بوو ته هو ی کوشتنی ژنان و له ئیران هیچ یاسایه ک نییه که بتوانیت لپێچینه وهی له گه لدا بکات و بکوژان سزا بدات. له ئیران نه ک ههر کوشت و توندوتیژی دژ به ژنان که نه بوو ته وه، به لکو ناکوکی خیزانی، هه ژاری کۆمه لایه تی، ئابووری و فرههنگی وایکردوو ه ژنکوژی بپته دیارده یه کی کۆمه لایه تی. دوا ی چوار ده یه له دهسه لاتمی کۆماری ئیسلامی، توندوتیژی دژ به ژنان، جیاوازی په گه زی و کوشتنی ژنان زور زیاد ی کردوو. یاسا کانی کۆماری ئیسلامی په کیک له هوکاره کانی زیادبوونی کوشتن له ژیر ناوی ناموس و شه په فه و حکومه تی ئیران رۆلکی زوری هه یه له زیادکردن و دووباره به ره مه پینانه وهی کوشتنه کانی ناموس.

رپهر ئاپو له په رتووکی دۆزی کورد و ریگه چاره ی نه ته وهی دیموکراتیک دا به م شیوه یه باسی لئ ده کات: «نه ریته کان و ئه و ژیا نه کۆمه لایه تی هه ی له ژیر مه نگه نه ی نکۆلی و فرکردنی مۆدپرنیته ی سه رمایه داریدایه، ژیا نیکه به ته واوی مه حکومی بیچاره یی ژن کراوه. وه ک بلیتی دوا سه نگه ره له ده ستیدا ما بپته وه، چه مکی پاراستنی نامووسی پشتبه ستوو به ژن گوزارشت له دۆخیک ده کات که زور له و واتایه دوورکه وتۆته وه که نۆمۆس (نۆمۆس = ریسا یا خود یاسا) ده یبه خشیت. نامووس په ره ستیه کی توندی سه باره ت به ژن، گوزارشت له بیناموسیه کی زور توندی کۆمه لایه تی ده کات. چه نده له نامووسی کۆمه لگا دوور خرابیته وه، واتا له و به ها سه ره کیانه ی دوور بکه ویتته وه یا خود دوور بخریته وه، که له سه ر پپی ده هی لپته وه: به و راده یه بانگه شه ی نامووس په رستی ته وه ری ژن دوو فاقیه. تینه گه یشتنی کورد له و راستیه ی که دوا ی له ده ست دانی نامووسی کۆمه لگا ناتوانن نامووسی ژن پاریزن ته نیا جه هاله ت یا خود نه زانی نییه، به لکو بن ئه خلاقیه که به ناوی ئه خلاقه وه ئه نجام ده دریت. ئه و چه مکه ی نامووس که له ژیر ناوی نامووسی ژنه وه هه ولی ژیا نکردنی ده دریت، سه رچاوه ی خو ی له هه وه له کانی خو سه لماندنی هیز یا خود بی هیزی پیاو له کۆیلا یه تی ژنه وه وهرده گریت. بیگومان ئه و پیاوه کورده ی له بواری ئه خلاقی و سیاسیه وه له ناو چوو، خوازیاره ئازاری ئه و کرده وانیه بالاده ستی بیانی به سه ر خو ی و کۆمه لگایدا سه پاندوویه تی، له میانه ی سه پاندنی بالا ده ستی خو ی به سه ر ژندا ده ری بخت یا خود هه لیا نرپیت. به جوړیک له جوړه کان خو ی خالی ده کاته وه.»

پښکخواه کانی مافی مروّف و مافی ژنان به تاييه تی له م سالانه ی دوايي دا بو ټاشکرا کردنی ژنکوژی زور چالاکانه کار ده کهن به لام هه نديک په خنه شيان ده بټ ټاراسته بکړټ. بو نومونه له کاتي راگه ياندنی کوشتنه کان دا زور به ی کاته کان ناوی بکوژ ياخود وينه ی دانانريت ټمه له کاتيک دايه که ټم جوړه که سانه ده بټ هه موو کومه لگا بياننا سيټ و له به رامبهريان دا هه ټويستيان هه بټ. ههروه ها دارشتنی هوکاري کوشتن گه وره ترين هه له يه که ده توانن ټه نجامی بدن چونکه وه ک گوترا ټه وه مافی که سيک نيه که له سهر ژيانی که سانی تر بريار بدات. به لام کاتيک ټه وان هوکار بو بکوژان داده پريژن ټه وه خو ی پريگه بو ټه وه ده کاته وه که به شيک له کومه لگا خو ی به هاوخه ميان بزايټ و وه ک ده گوټريت «دهرکيان بکات». له کاتيک دا ژنکوژی هه ژنکوژی هه و هيچ جياوازيه ک له نيوانيان نيه. چاوسووری و خو په رستی پياو سه باره ت به بابه تی ژن وه ک ديارده ی هه نووکه یی هه ر سات و کاتزميرټيک ده شيټ تيبينی بکړټ. هه ر که سيکی خاوه ن ويژدان ناتوانيټ ټه و واقيعه په چاو نه کات که پياو له هه ر چينيکی کومه لايه تيدا بټ به بي ټه وه ی پريز له هه چ پريسيه کی ټه خلای و ياسایي بگريټ، به بي چاوترووکاندن ژن ده کوژيت و سه باره ت به و بابه ته تاوان ده کات.

زور کات ټمه جيگه ی پرسیاره لامان که بوچی سه ره پای هه موو تيکوژشانه کان و هو شيار بوونه وه ی کومه لگا، کوشتن (جا له ژير هه ر ناويک دا بټ) ټه ونده زوره؟

هه تا ده چټ جياوازی نيوان په گه زه کان زياتر ده بټ و عه قلیه تی پياوسالار، ده سه لاتی پياو په واتر ده کات جا ټه وه چ له ټاستی ده ولټ دابټ چ له بوازی سياسی و کومه لايه تی دا. هه ر ټم سيستمه پريگه به وه ده دات که هيرشی پياوان له سهر ژنان زياتر و زياتر بټ. ته نانه ت ده توانين بليين که ټم کوشتنه سيستماتيکن. په ننگه ده ولټ بوخو ی راسته وراست ده ستی له کوشتنی زور ژنان دا نه بټ به لام ټيستا وای لي هاتووه که له هه ر مالټيک دا نوينه ری ده ولټ هه يه که ټه و نوينه رانه ش پياوانن. واتا پياوان له ماله وه هه مان سيستمی ده ولټ به پريوه ده بن. باوک، برا، کور و هاوژين هه ر يه ک نوينه ری ده ولټ تن که له ژير ناوی ناموس ټه و سيستمه له سهر ژنان به پريوه ده بن. هه ر بويه ټيمه ده توانين بليين که کوشتنی ژنان سيستماتيکه. واتا سياسه تی ده ولټ بو کوشتن و له ناو بردنی ژنان ټه ونده له ناو ماله کان دا هه يه که ټير پيويست به وه ناکات ده ولټ به ده ستی خو ی و راسته وراست ژنان بکوژن چونکه نوينه رانی ده ولټ له هه موو شوينيک هه ن و به پريک و پيکی رو لي خو يان پيک ديئن. ټمه راستيه که که زور پيک له پياوان ټه و هيژ و جه ساره ته له ده ولټ ده گرن به لام پياوانيکيش هه ن که له وه ټاگادار نين که به هه لسوکه وت و کرده وه کانيان خزمه تی سيستمی قريکه ده کهن. له بهر ټه وه هو شياريه کی زور بو بنه ماله کان چ پياوان و چ ژنان پيويسته.

کوشتنی ژنان له هه موو هه ریمه کانی جوگرافیای تیران به شیوازیکی زور درندانه نه نجام ده دریت. به تاییهت له روژه لاتی کوردستان به هوئی ملیتاریزه بوون، هه ژاری و بیکاری که بواری دهروونی کومه لگای تیک داوه، روژ له دوی روژ کوشتن زیاتر ده بییت. له روژه لاتی کوردستان پیاویک هه یه که هه موو شتیکی له ده ست داوه و بهس ژنان له بن دهسه لاتی خوئی دا ده بیییت و له ناو کیشه ی خیزانی و عه شیره تیه کانیان دا خنکاون. یانی بازنه ی دهسه لاتی پیاویکی کورد، هاوژین، خوشک، کچ و دایکیه تی. هه ر به و هویه وه پیاوایتیک که له ژیر ناوی ناموس دا ژنان ده کوژن، پیاوانی هه ری بی ناموسن که ده ولت هیچی بو نه هیشتوونه وه و له ناو عه قلیه تی داگیرکه ران دا تواونه ته وه و ته نیا خزمه تی ده ولت ده کهن. له راستیدا نه و پیاوانه له جه وه هری خویمان دوور که وتوونه ته وه و هه موو شتیکیان له ده ست داوه. وای لی هاتووه که هیچ روانگه و بهرچاو پوونیه کی له رهوشی ئیستای کومه لگا و داهاتووی نیه و ناموس جگه له پاراستنی بهرژه وه ندییه خو په رسته کانی و خانه واده که ی خوئی هیچ مانایه کی دیکه ی نییه. نه مه نه و چه مکه ی ناموسه که له گوره کانی خویه وه فیری بووه. بیر له وه ناکاته وه ناموسی خوئی و خانه واده که ی به نه خلاق و ناموسی کومه لگا (ناموس = نو مۆس = ری سای کومه لایه تی = نه خلاق) به سیتته وه، واتا نه خلاق ناکات به پرهنسیب و هه لوئیسیت. هه ر به و هویه وه سیسته می هه ری پیویست له ئیستادا له روژه لاتی کوردستان، سیسته می پاراستنی جه وه هری ژنانه بویه ژنان ده بییت خو په روه رده بکه ن و هویشیار بنه وه. ده بییت فی ر بن له بواری فکری و فیزیکی خویمان بیاریزن. ژنان چه نده به زانا بوون بگهن نه وه نده سیسته می خو پاراستنیان پیش ده که ویت.

خویندنه وه ی لیستی ناوی نه م ژنانه که هه ر یه که به چ شیوازیکی درندانه قه تل کراون له هه ر مرؤفیکی خاوه ن ویژدان دا هه ستیکی بهر پرسیاریتی ئاوا ده کات که «منیش چه نده ده توانم له گوړینی نه م رهوشه دا رو لم هه بییت؟» دوی خویندنه وه ی نه م ئامارانه مرؤف له و راستینه یه تیده گات که به راستی کومه لکوژیه ک له سه ر ژنان و کومه لگا بهر یوه ده چیت. روژانه هه والی کوشتنی درندانه به شیوازی زور قیزه ون ده بیستین به لام رهنگه دانه دانه نه و هه سته مان پی نه به خشیت که کومه لکوژیه ک نه نجام ده دریت. هه ر بویه پیویسته به به رده وامی نه م لیستانه بخویندرینه وه تا سات به سات له بهرچاوی هه ر تاکیک بییت بو نه وه ی هه ولی گوړینی دوخی کومه لگای کوردی بدریت.

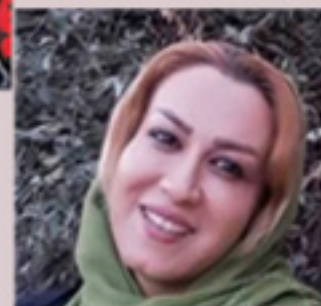
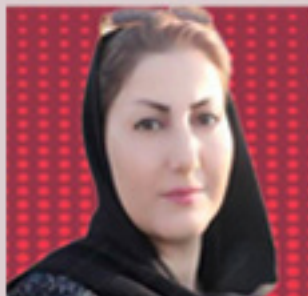
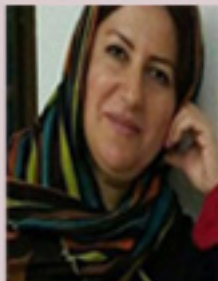
ئیمه وه ک کژار کاتیک نه و راپورتانه ئاماده ده که بن ته نیا بو نه وه نیه که له ئاستی تیوری دا مینیتته وه و ئاماره کان ئاشکرا بکه ین به لکو هه ر به و راده یه ش هه ول ده ده ین که ریگه چاره بو نه م رهوشه که ژنان تیایدا ده ژین، بدوژریتته وه. له بهر نه وه ئیمه هه ول ده ده ین که هه موو ژنان په روه رده بکه ین و په یوه ندی له گه ل هه موو ژنان دروست بکه ین. هه روه ها داوا ده که ین که نه و ژنانه ش که ئیمه نه ماتوانیوه په یوه ندیان له گه ل دابنیتن، به هه ر ریگایه ک په یوه ندیمان پیوه بکه ن. ئیمه له هه ر جیگایه ک هه ین و به تاییه تی له روژی نه مرؤمان دا به هوئی هه بوونی

ئىنتېرنېتتە ۋە پەيوەندى گرتىن بۆ ھەموو كەس ئاسانە. ھەموو ئزان دەتوانن لە رېگەى تۆرە كۆمەلەيەتەكان پەيوەندىمان پېۋە بكنەن و لە ھەر بوارىكى پەرورەدەيى بېت يا خۇپاراستى جەۋھەرى

دا بېت. چونكە ئىمە رېگە چارەمان لەلایە و ھەرۋەھا ھىزى ئەنجام دانى ئەو كارەمان ھەيە و لە ھەمووان گرینگتر ئەزمونىكى زۆرمان ھەيە كە دەتواننن ئزان لە ھەموو بوارىكەۋە پەرورەدە بكنەن. چونكە بە يەكگرتوۋىي ئزانەۋە دەتواننن سەربكەوين. واتا «تا ئىك بى پەرورەدە و بى رېكخستى مېنىت، ناتواننن سەركەوتنى راستەقىنە بە دەست بېتىن.»

ئىمە لە بەرامبەر ھەموو ئزان دا خۇ بەرپرسىار دەبىننن. ھەر ئىك كە بە دەست عەقلىەتى پياوسالار دەكوژرېت، زەربەيەكى گەورە لە كولتوور و ھەبوونى ئىمە دەكەوېت. ھەر بۆيەش ئىمە ھەول دەدەين كۆمەلگا بگەيەنن بە ئاستىك كە ھەر ئىك بتوانىت خۇشى پارىزىت و ھەرۋەھا ئزان بتوانن يەكترى پارىزن. پرومان وايە كاتىك ئزان بتوانن خۇبپارىزن و بىن بە ھى خۇيان، كۆمەلگاىش دەبېت بە ھى خۇي. ۋەك كژار ھەولدانەكامان تەنبا بە ئزانەۋە سنووردار نامېنىت بەلكو ھەول

دەدەين پياوانىش لەۋە تېبگەيەنن كە جياۋازى بېۋلۇژىكى لە ئىوان ئن و پياو دا نابىتە ھۇي ئەۋەي رەگەزىك لە سەرووى رەگەزىكى تر بېت و ھەموو ئەو ئاكارە ناشايستانەي كە لە بەرامبەرى ئزان دا ئەنجامى دەدەن، خزمەت كەردنى دولەتى داگىركەرى رەگەزپەرستە. بۆيەش پياو دەبېت لەو راستىنەيە تېبگات و لە سەر ئەو بىنەمايە خۇ پەرورەدە بكنەن و ھەرۋەھا يەكتر پەرورەدە بكنەن. تەننەت پېۋىستە ھەلۆپىستى پياوان لە بەرامبەر ئەو پياوانەي كە ئزان دەكوژن زۆر جەدى بېت و بە توندى ئىدانەيان بكنەن و تەننەت لە ناو خۇيان دا ۋەريان نەگرن. چونكە پرسى ئن تەنبا ھى ئزان نىە بەلكو ھى ھەموو كۆمەلگايە. ئىمە ۋەك كژار خۇ لە بەرامبەرى پەرورەدە كەردنى پياوانىش دا بەرپرسىار دەبىننن و پرومان وايە كە بە پەرورەدە و بە رېكخستى و سىستەمى خۇپاراستى، دەتواننن زېھنىەتتىكى دېموكراتىك لە ناو كۆمەلگادا ئاۋا بكنەن. پرومان وايە كە دەتواننن سىستەمىكى دېموكراتىك ئاۋا بكنەن كە ھىچ دەستىك نەتوانىت بۆ سەر ئزان درىژ بېت و ھەرۋەھا كۆتايى بە زېھنىەتى ئنكوژى داگىركەر بېتىن.

ژن کوژی

2019

33 حالات

2020

18 حالات

2021

41 حالات

STATS
killing women

www.kjar.online

KjarOnline

@Kjaar2014

kjardiplomasi@gmail.com

@kjar_2014

kjar_2014_official